

شماره کتابشناسی ملی

سرشناسه	: نوروزی زاد، بهنام، ۱۳۶۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: چیستی، چرایی و چگونگی فاجعه منا از منظر دانش فقه و حقوق اسلامی / مولفین بهنام نوروزی زاد، محمدجواد حیدری خراسانی بیدگلی.
مشخصات نشر	: تهران: سنجش و دانش، ۱۳۹۶.
مشخصات ناشری	: ۱۳۴ ص.
شابک	: 978-600-469-464-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیها
موضوع	: واقعه منا، ۱۳۹۴ -- جنبه های حقوقی
موضوع	: Historical incidence of Mina, 2015 -- Legal aspects*
موضوع	: مسئولیت دولت (فقه) -- ایران
موضوع	: Government liability (Islamic law) -- Iran
موضوع	: مسئولیت جزائی -- عربستان سعودی
موضوع	: Criminal liability -- Saudi Arabia
موضوع	: مسئولیت جزائی (حقوق بین الملل)
موضوع	: Criminal liability (International law)
شناسه افزوده	: حیدری خراسانی، محمدجواد، ۱۳۲۲ -
رده بندی کنگره	: BP۲۶۲ / ن۹۶
رده بندی دیویی	: ۹۷/۷۶۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۰۷۲۹

چیستی، چرایی و چگونگی فاجعه منا از منظر دانش فقه و حقوق اسلامی

بهنام نوروزی زاد - محمدجواد حیدری خراسانی بیدگلی

انتشارات سنجش و دانش

۵۰ نسخه

اول، ۱۳۹۶

۹۷۸-۶۰۰-۴۶۹-۴۶۴-۳

خ دانشگاه - تقاطع روانمهر - ساختمان سنجش و دانش پ ۱۲۶

۲۴۰۰۰ تومان

*** کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ می باشد. ***

فهرست مطالب

۱۲	فصل اول
۱۲	کلیات و مفاهیم
۱۳	۱-۱-۱ معنا و مفهوم جرم و جنایت
۱۳	۱-۱-۱-۱ معنای لغوی جرم و جنایت
۱۴	۱-۱-۲ جرم و جنایت را اصطلاح فقهی:
۱۵	۱-۱-۳ جرم و جنایت در اصطلاح متوقی:
۱۶	۱-۲-۱ معنا و مفهوم مسئولیت
۱۶	۱-۲-۱-۱ تعریف لغوی مسئولیت
۱۶	۱-۲-۲-۱ تعریف اصطلاحی فقهی و حقوقی مسئولیت
۱۷	۱-۲-۳-۱ مفهوم مسئولیت مدنی
۱۷	۱-۲-۴-۱ مسئولیت پزشکی
۱۸	۱-۲-۵-۱ مسئولیت دولت
۱۹	۱-۲-۶-۱ تعریف مسئولیت دولت
۲۱	۱-۳-۱ معنا و مفهوم قتل
۲۱	۱-۳-۱-۱ معنای و مفهوم قتل
۲۲	۱-۴-۱ انواع قتل
۲۲	۱-۴-۱-۱ معنا و مفهوم قتل عمد
۲۲	۱-۴-۱-۱-۱ معنای لغوی عمد
۲۳	۱-۴-۲-۱ معنای اصطلاحی قتل عمد
۲۴	۱-۴-۳-۱ تعریف قانونی قتل
۲۶	۱-۴-۵-۱ ارکان قتل عمد
۲۷	۱-۵-۱ معنا و مفهوم قتل شبه عمد
۲۷	۱-۵-۱-۱ معنای لغوی شبه

۲۸	۱_۵_۲	معنای اصطلاحی قتل شبه عمد
۲۸	۱_۵_۳	ارکان قتل شبه عمد
۲۹	۱_۵_۴	جنبه قانونی قتل شبه عمد
۳۰	۱_۶_۶	معنا و مفهوم قتل خطای محض
۳۰	۱_۶_۱	معنای لغوی خطا
۳۱	۱_۶_۲	معنا و مفهوم اصطلاحی قتل خطای محض
۳۱	۱_۶_۳	جنبه قانونی قتل خطای محض
۳۲	۱_۷_۷	معنا و مفهوم قتل الزام
۳۲	۱_۸_۸	معنا و مفهوم ديه
۳۲	۱_۸_۸	معنای لغوی ديه
۳۴	۱_۸_۲	معنای اصطلاحی ديه
۳۶	۱_۸_۳	دیه از منظر نظام حقوقی ایران
۳۹	۱_۹_۹	معنا و مفهوم
۳۹	۱_۹_۱	پیشینه منا
۳۹	۱_۹_۲	وجه تسمیه منا در روایات
۴۰	۱_۹_۳	پاداش وقوف در منا
۴۱	۱_۹_۴	جغرافیای منا و محل وقوع حادثه
۴۴	۱_۹_۵	منا در دوره عثمانی
۴۴	۱_۹_۶	محل استقرار حجاج ایران در منا
۴۵	۱_۹_۷	حکم ساختن بنا یا اختصاص قسمتی از منا به خود
۴۶	۱_۹_۸	ایام تشریق
۴۶	۱_۹_۹	جَمَرَات سه گانه
۴۷	۱_۹_۱۰	قربانگاه منا
۴۷	۱_۹_۱۱	مساجد منی
۴۷	۱_۹_۱۲	وقایع مهم تاریخی منی
۵۰		فصل دوم
۵۰		بررسی انواع ارتکاب قتل در فاجعه منا و مسئولیت جبران خسارت
۵۱	۱_۲_۱	گزارش حادثه از منظر شاهدان عینی فاجعه منا
۵۹	۲_۲_۲	تحلیل و بررسی قتل های رخ داده در فاجعه مناء

۶۰	۱-۲-۲- قواعد فقهی ضمان و جبران خسارت
۶۲	۲-۲-۲- مسئولیت حقوقی و اخلاقی در فاجعه منا
۶۴	۳-۲- بررسی فقهی ضمان تارک فعل در فاجعه منا
۶۴	۱-۳-۲- ضمان تارک فعل در مناء و دیدگاه فقه‌های امامیه
۶۷	۲-۳-۲- دیدگاه فقه‌های عامه
۶۸	نتیجه گیری
۶۹	۴-۲- قتل در فاجعه مناء از جنبه حقوقی
۶۹	۱-۴-۲- قتل عمد در فاجعه مناء
۷۰	۲-۴-۲- مباشرت و سبب در تحقق مسئولیت کیفری
۷۱	۵-۲- مسئولیت کیفری از منظر تکلیف
۷۲	۶-۲- عنصر مادی قتل عمد در فاجعه مناء
۷۳	۱-۶-۲- موضوع عنصر مادی در فاجعه منا
۷۳	۲-۶-۲- رفتار مرتکب در فاجعه منا
۷۳	۳-۶-۲- رابطه سببیت در فاجعه مناء
۷۷	۷-۲- قتل عمد با ترک فعل در فاجعه منا
۷۷	۱-۷-۲- رابطه ترک فعل و قتل عمد
۷۷	۲-۷-۲- مسئولیت کیفری افراد تارک فعل در فاجعه مناء
۷۸	۸-۲- مبانی مسئولیت کیفری بین المللی در فاجعه منا
۷۸	۱-۸-۲- تعهدات یک جانبه دولت عربستان
۷۸	۲-۸-۲- تعهدات دو جانبه دولت عربستان
۸۱	۹-۲- عنصر معنوی قتل عمد در فاجعه منا
۸۱	۱-۹-۲- علم به موضوع
۸۲	۲-۹-۲- انتساب اراده ارتکاب و قصد قتل عمد در فاجعه منا
۸۴	۳-۹-۲- دلایل تعمدی بودن قتل در فاجعه منا
۸۸	۱۰-۲- تحلیل قتل خطای محض در فاجعه منا
۸۸	۱-۱۰-۲- رکن مادی قتل خطای محض در فاجعه منا
۸۸	۲-۱۰-۲- رکن معنوی قتل خطای محض در فاجعه منا
۸۹	۳-۱۰-۲- بررسی مسأله قتیل الزحام در قانون موضوعه ایران
۹۱	۱-۳-۱۰-۲- بررسی روایات بحث قتیل الزحام و لزوم پرداخت دیه از بیت المال

۲_۱۰_۲	روایات بحث قتیل الزحام در کتب روایی عامه	۹۳
۲_۱۰_۳	اقوال فقهای حنبلی مذهب	۹۴
۲_۱۱	مسئولیت عدم امداد رسانی به مصدومان فاجعه منا	۹۵
۲_۱۱_۱	مسئولیت پزشکان در فاجعه منا	۹۶
۲_۱۱_۲	قلمرو مسئولیت مدنی پزشک در قبال مصدومین فاجعه منا	۹۷
۲_۱۱_۳	مسئولیت مدنی پزشک در قبال ترک نجات یا امتناع از درمان مصدومان فاجعه منا	۹۷
۲_۱۲	مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی در فاجعه منا	۱۰۱
۲_۱۳	تغلیظ دیه در فاجعه منا	۱۰۴
۲_۱۳_۱	تغلیظ دو سوم دیه کامل در فاجعه منا	۱۰۵
فصل سوم		۱۰۷
ادعاهای دولت عربستان برآء سلب مسئولیت از خویش چیست و کدام دادگاه ها صلاحیت		
۱۰۷	رسیدگی به موضوع را دارند	
۳_۱	دیدگاه وهابیت درباره قضا و قدر	۱۰۸
۳_۱_۱	نقد و ابرام ادعای مسئولان عربستان	۱۱۱
۳_۲	صلاحیت رجوع به دادگاه های داخل ایران	۱۱۶
۳_۲_۱	مراجعه به دادگاه های داخلی عربستان	۱۲۲
۳_۲_۳	امکان مراجعه به محاکم بین المللی	۱۲۴
۳_۲_۴	مراجعه به دیوان بین المللی کیفری	۱۲۵
۳_۲_۵	مراجعه به دیوان بین المللی دادگستری	۱۲۶
۳_۲_۶	انعقاد موافقتنامه مقطوع میان دو کشور	۱۲۸
۳_۲_۷	شرایط موافقت نامه های مقطوع	۱۲۹
۱۳۲	نتیجه گیری	
۱۳۹	فهرست منابع	

وقوع فاجعه منا در مناسک حج از آنجا که منجر به جان باختن صدها تن و مجروح و مفقود شدن تعداد زیاد دیگری از حجاج ایرانی به صورت مظلومانه شد، علاوه بر داغدار کردن بسیاری از خانواده های ایرانی و ایجاد موجی از اندوه در جامعه، با واکنش های سیاسی گسترده و متفاوتی علیه مسئولان برگزاری مراسم حج، یعنی رژیم آل سعود و دولت عربستان از سوی افکار عمومی و محافل سیاسی، رسانه ای همراه شده است؛ زیرا وقوع چنین فاجعه ای تنها می تواند در بی تدبیری آل سعود ریا تعمد آنها ریشه داشته باشد. به همین دلیل بعد از انتشار خبر وقوع این فاجعه موجی از واکنش ها، اعتراضات، تجمعات و پیام ها علیه مقامات عربستان در کشورمان ایجاد و مطرح شد و متعاقب آن راضی مخفافی نیز در مورد نوع مواجهه دستگاه دیپلماسی کشورمان در قبال عربستان مطرح گردید. در این میان هرچند برخی دیدگاه ها بر این موضع تأکید داشته اند که فاجعه منا نتیجه برنامه ریزی و تعمد خردان آل سعود بوده است، اما عده ای دیگری با کنار گذاشتن دیدگاه بدبینانه بر تصادفی و غیر عمد بودن آن تأکید داشته اند؛ هرچند همچنان بر بی تدبیری و سوءمدیریت مسئولان سعودی اشاره کرده اند. با وجود این تنوع دیدگاه ها در ریشه یابی علل فاجعه، همه محافل سیاسی و رسانه ای کشورمان در کنار انکار عذر می، دولت عربستان سعودی و برخی مسئولان برگزاری حج را مسئول و مقصر جان باختن حجاج و هم وطنانمان تصور کرده و بر ضرورت ارائه پاسخ مناسب و اتخاذ رویکرد و روش های مطلوب برای پیگیری موضوع در راستای جبران خسارات تا حد ممکن و ارائه پاسخ مناسب به رفتار نامطلوب عربستان تأکید کرده اند و باید این رژیم مسولیت خود را در این فاجعه بپذیرد.

همچنین در میان کارشناسان و ناظران عینی و فقیهان سه دیدگاه عمده در خصوص فاجعه منا مطرح می گردد:

۲. در تمام موارد قتل خطایی بوده و قوانین موجود در کتاب حدود مطرح می گردد

۳. نظریه تفصیل : در برخی از مصادیق قتل عمد بوده و در برخی از مصادیق دیگر خطایی است

با بررسی این نظریه ها باید به این نتیجه رسید که تا چه حد این نظریات از جهت فقهی و حقوقی بر کشته شدگان فاجعه منا صدق میکند.

www.ketab.ir